

19 Ağu.

Sistem, en az bir hedefi gerçekleştirmek üzere uygun ve değişik öğelerden oluşan **dirik bir örüntü**dür. Bir bütüne sistem diyebilmek için **girdi, süreç ve çıktı** öğelerinin olması gerekir. **Eğitim de bir sistemdir**, çünkü gerçekleştirmek istediği **hedefler** bulunmaktadır. Hedefler şu biçimde tanımlanabilir:

- 1. Uzak hedefler:** **Devletlerin hedefleridir**, bazı ülkelerde çerçevesi anayasa ile güvenceye alınmıştır.
- 2. Genel hedefler:** **Daha işevuruk hedeflerdir. Kurumların** (MEB, MEB genel müdürlükleri, il millî eğitim müdürlükleri, okul yönetimleri vb.) **hedefleri** vb.
- 3. Özel hedefler:** **Dersin hedefleridir**, bir dersin kazanımlarını kapsar.

1. Yukarıdaki **metinden** aşağıdaki yargılardan hangisi **çıkarılamaz?**

- Dinamik, birbiriyle ilişkili olmayan ve hedefsiz bütünlüğe sistem denilemez.
- Girdi, süreç ve çıktı unsurları, sistemin vazgeçilmez sacayaklarıdır.
- Eğitimin sistem olarak kabul edilmesinin sebebi sahip olduğu hedeflerdir.
- Devletlerin hedefleri genel hedefler olarak tanımlanmıştır.
- Eğitim sisteminin hedeflerinden özel olanları okullarda gerçekleşir.

Girdi: Eğitim-öğretim için gerekli **her şey** eğitim sisteminin **girdisini** oluşturur. Örneğin **öğrenci, öğretmen, okul, çalışanlar, yönetim, eğitim programı** vb.

Süreç: Girdilerin **hedefler doğrultusunda** bir araya getirildiği, dersin hedeflerinin öğrenciye kazandırıldığı **eğitim durumlarını** kapsar. **Süreç; öğretmenler, okul yönetimi, il yöneticileri** ülke genelinde **belirli aralıklarla kontrol edilmektedir. Kontrollerin sonucu olumlu** ise süreç devam etmekte, **değilse** sürece müdahale edilmektedir.

Çıktı: **Öğrencilerin** sahip olduğu **niteliklerdir**. Eğitim sistemi için çıktılar, dar anlamda öğrencinin bir ders sonunda ulaştığı **hedefler ve kazanımları** ifade ederken geniş anlamda öğrencinin öğretim **sürecinin başlangıcından sonuna kadar** sahip olduğu **bilgi, beceri ve yetkinliklerini** ifade etmektedir.

2. Yukarıdaki **metinden** aşağıdaki yargılardan hangisi **çıkarılamaz?**

- Süreç, genel olarak eğitim durumlarını ifade etmektedir.
- Süreç, sistemin paydaşları tarafından belli aralıklarla kontrol edilir.
- Eğitim sisteminin içindeki her şey girdiyi oluşturmaktadır.
- Öğrencinin kazanımları sistemin çıktısı olarak ifade edilmektedir.
- Çıktılar; dar, geniş ve uzun olmak üzere üç alanda değerlendirilmektedir.

“20. yüzyıla hâkim olan **kültürel iklim, sanayileşme** idi ve dolayısıyla eğitim **bu iklimle uyumlu** biçimde şekillenmişti. Özellikle ABD’de **1930-1950’lerde** okullardan **‘eğitim fabrikaları’** olarak söz ediliyor, eğitim de bu anlayışa uygun biçimde **kurgulanıyordu**. Ülkemizde de o yıllarda benzer bir anlayışın **olduğunu** söylemek olanaklıdır. Atatürk’ün ortaya koyduğu **‘muasır medeniyetler seviyesine ulaşmak’** Türkiye’nin hedefi ve bir nevi eğitimin de **uzak hedefi** oldu. Eğitimin **genel hedefi** de pek çok ülkede kabaca **‘toplumun bireylerden beklediği görev ve sorumluluklar doğrultusunda gerekli bilgi ve donanımına sahip olma’** olarak tanımlandı.”

3. Yukarıdaki **metinden** aşağıdaki yargılardan hangisi **çıkarılamaz?**

20. yüzyılın genel paradigması sanayileşme kavramı etrafında şekillenmiştir.
- Eğitim, ekonominin amaçlarına uygun bir şekilde tasarlanmıştır.
- Günümüzde okullar, ‘eğitim fabrikaları’ olma misyonunu kaybetmiştir.
- Türkiye de, bu hâkim paradigmadan kendisini kurtaramamıştır.
- Bireylerdeki bilgi ve donanımın yapısını toplumların beklentileri şekillendirmiştir.

“Aşağıdaki tablo, üretimdeki paradigma değişmelerini göstermektedir.”

4. Tablodaki karşılaştırmalardan hangisi **yanlıştır?**

	Sanayi Paradigması	Bilgi ve İletişim Teknolojisi Paradigması
I	Enerji yoğun	Bilgi Yoğun
II	Standart tasarım	Sipariş üzerine tasarım
III	Otomasyon	Sistemasyon
IV	Tek firma	Ağ yapısı
V	Sipariş üzerine tasarım	Standart tasarım

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Üretimdeki paradigma değişmeleriyle ortaya çıkan **eğitim-öğretim farklılığını** gösteren aşağıdaki tabloda hangisi **yanlıştır?**

	Sanayi Paradigması	Bilgi ve İletişim Teknolojisi Paradigması
I	Sınıflarda eğitim	Bireysel araştırma
II	Pasif öğrenme	Yaparak-yaşayarak öğrenme
III	Bireysel çalışma	Grupla çalışma
IV	Rehberlik eden öğretmen	Her şeyi bilen öğretmen
V	Sabit içerik	Esnek içerik

- A) I B) II C) III D) IV E) V

Not: Bu tabloyla ilgili soru gelmesi sürpriz olmaz!

İşevuruk kelimesine baktım. TDK’de bile yok. Uydurmanın katmanını siz düşünün! Sinir oluyorum böyle üfürmelere.

Not: Buradan kesin soru çıkar diye düşünüyorum.

"20. yüzyılın son çeyreğinde ve özellikle 21. yüzyılda ekonomi çevreleri ve ekonomistler eğitime yoğun bir ilgi göstermeye başladı. Makro ekonomiyi ve gelecek ekonomi perspektiflerini ele alan değerlendirmelerde eğitime vurgu yapmayan ekonomist pek kalmadı. Ekonomistler son yıllarda eğitime neden daha çok vurgu yapıyorlar? Araştırmalar, paradigma değişimine uygun insan gücü kaynağının ancak nitelikli eğitimle gerçekleştirebileceğini ortaya koymakta. Niteliğin ölçülmesi çok zor ancak nicel veriler açısından değerlendirdiğimizde bir ülkede ortalama eğitim bir birim arttığında, ekonomik büyüme %0,7 artmaktadır. Bu büyümenin yarısı doğrudan eğitimin katkısı iken diğer yarısı eğitim ve ekonomi arasındaki etkileşimden kaynaklanmaktadır. Dikkat edilirse PISA, TIMSS ve PIRLS gibi dünyanın en geniş çaplı uluslararası eğitim araştırmalarını yapan örgütler ya doğrudan ekonomi ya da yine siyasiekonomik politikaların ürettiği örgütlerdir."

(Not: 6 ve 7. soruyu yukarıdaki metne göre cevaplayınız!)

6. Yukarıdaki metne göre eğitime en çok kimler ilgilenmiştir?

- A) Siyasetçiler
- B) Bilim Adamları
- C) Ekonomistler
- D) Eğitimciler
- E) Fütüristler

7. Yukarıdaki metinden çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ekonomistler, insanı ve eğitimi çok sevdikleri için bu konuya ciddi anlamda eğilmişlerdir.
- B) Ekonomistlerin eğitime yaklaşımları sadece insancıl bir duygudan kaynaklanmaktadır.
- C) Ekonominin büyümesi, eğitimin niteliğinin artmasıyla doğrusal bir korelasyon içindedir.
- D) Dünyada eğitime eğilmeyen, bu konuya ilgilenmeyen çok az ekonomist vardır.
- E) Ekonomik büyümenin itici gücü olan nitelikli insan kaynağına ihtiyaçları sebebiyle ekonomistler daima eğitime ilgilenmiştir.

Dünya Ekonomik Forumuna göre 2025 yılında çalışanların sahip olması gereken 10 temel beceri: "(I)Analitik düşünme ve yenilik/yaratıcılık (II)Etkin öğrenme ve öğrenme stratejileri (III)Karmaşık problem çözme (IV)Eleştirel düşünme ve analiz (V)Yaratıcılık, orijinallik (VI)Liderlik ve sosyal etki (VII)Teknoloji kullanımı"

8. Yukarıda belirtilen becerilerden hangisi doğrudan teknolojik gelişmelerle ilgilidir?

- A)III B)IV C)V D)VI E)VII

9. Aşağıdakilerden hangisi "Dünya Ekonomik Forumuna" göre 2025 yılında çalışanların sahip olması gereken 10 temel beceriden biri değildir?

- A) Analitik düşünme ve yaratıcılık
- B) Etkin öğrenme ve öğrenme stratejileri
- C) Karmaşık problemleri çözememe
- D) Eleştirel düşünme ve analiz
- E) Yaratıcılık, orijinallik

Öğrencinin belirli bir özelliğini gözleyerek o özelliğe sayı, sembol ya da sıfat/kategori adı verme işlemidir. Mesela,

- Kerim Temel Yeterlilik Testinden (TYT) 450 puan aldı.
- Can'ın genel yetenek testi sonucu, zekâ bölümünün 132 olduğu belirlendi.
- Zeynep yapılan test sonucunda 1. oldu

10. Yukarıdaki tanım ve yargılar, aşağıdaki ölçme terimlerinden hangisini tanımlamakta ve örneklemektedir?

- A) Ölçüt
- B) Ölçme
- C) Değerlendirme
- D) Fark
- E) Sembol

"(I)Ölçmede gözlenen özelliğin bir betimlemesi yapılmakla birlikte bu betimleme, tek başına bir anlam ifade etmez. (II)Ölçmenin anlam ifade etmesi değerlendirme ile olanaklıdır. (III)Diğer taraftan ölçmeye temel olan durum 'fark'tır. (IV)Bir anlamda ölçmenin farktan doğduğu ifade edilebilir. (V)Fark, bireyler arasında olurken bireylerin farklı zaman dilimlerinde ortaya koydukları özellikler arasında söz konusu değildir."

11. Yukarıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A)I B)II C)III D)IV E)V

19 Ağu.

UZMAN ÖĞRETMENLİK ÖRNEK SORULAR
MODÜL-2 ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME (TEST-1)

Eyüp YILDIRIM
Elazığ Gazi MTAL
TDE Öğretmeni

CEVAP ANAHTARI: 1.D 2.E 3.C 4.E 5.D 6.C 7.E 8.E 9.C 10.B 11.E

1. Eğitim sisteminde, sistemin tüm öğeleri için geçerli olan **“geçerli ve güvenilir kontrol”** aşağıdakilerden hangisi ile sağlanır?

A) Müfettişler
B) Okul müdürü
C) Ölçme ve değerlendirme
D) Öğretmenler
E) Güvenlik görevlisi

2. Ölçme ve değerlendirme ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi **yanlıştır**?

A) Eğitimde ölçme dediğimizde, aklımıza genellikle ilk önce sınavlar gelmekle birlikte ölçme yalnızca sınavlardan ibaret değildir.
B) Eğitimde akademik başarı dışında yetenek, ilgi, tutum, özel gereksinim gereken alanlar vb. özellikler de ölçmeye konu olur.
C) Ölçme, her şeyden önce bir betimlemedir ve ölçmenin anlamı ancak değerlendirmeye birlikte ortaya çıkar.
D) Ölçme yapılmadan sisteme yönelik girdi, süreç ve çıktılar kontrol altına alınamaz.
E) Bir eğitim sisteminde ölçme olmadan denetleme ve kontrol mekanizmasını işletmek de mümkündür.

3. Ölçme ve değerlendirme terimleriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi **yanlıştır**?

A) Ölçme; öğrencinin belirli bir özelliğini gözleyerek o özelliğe sayı, sembol ya da sıfat/kategori adı verme işlemidir.
B) Ölçüt, ölçülen özellik hakkında karar alabilmek / yargıya varabilmek / değerlendirme yapabilmek için dayanak alınan referans noktası ya da referans aralığıdır.
C) Değerlendirme, bir ölçme sonucunu (ölçüm) en az bir ölçüte vurarak ölçülen nitelik hakkında karar verme / yargıda bulunma işlemidir.
D) Dolaylı Ölçme (Göstergeyle Ölçme), ölçülmek istenilen özellik kendisinden farklı iki ya da daha fazla özelliğin arasındaki matematiksel bir bağıntı (dört işlem) yardımıyla belirlenmesidir.
E) Doğrudan Ölçme (Temel Ölçme), ölçmeye konu olan özelliğin doğrudan gözlenerek ölçümün elde edildiği ölçme türüdür.

“Bir ölçme sonucunu (ölçüm) en az bir ölçüte vurarak ölçülen nitelik hakkında **karar verme / yargıda bulunma işlemi**dir. Örnek olarak,

• Kerim gıda mühendisliği programına yerleştirilmiştir/yerleştirilememiştir.

• Can üstün yetenekliler sınıfına kabul edilmiştir/edilmemiştir.

• Zeynep dersten geçmiştir/kalmıştır.”

4. Yukarıdaki tanım ve yargılar, aşağıdaki ölçme ve değerlendirme terimlerinden hangisini tanımlamakta ve örneklemektedir?

A) Ölçüt
B) Ölçme
C) Fark
D) Sembol
E) Değerlendirme

“....., ölçme ve değerlendirme arasında **köprü görevi** görür. **değişirse değerlendirme de değişir.**”

5. Yukarıdaki metinde boş bırakılan yerlere aşağıdaki ölçme ve değerlendirme terimlerinden hangisi getirilmelidir?

A) Ölçme
B) Ölçüm
C) Karar
D) Ölçüt
E) Değerlendirme

“Doğrudan Ölçme (Temel Ölçme), ölçmeye konu olan özelliğin **doğrudan gözlenerek** ölçümün elde edildiği **ölçme türüdür**. Genellikle **beş duyu organı ile algılanan** özellikler doğrudan gözlenebilirler.”

6. Buna göre aşağıdakilerden hangisi **doğrudan ölçmeye örnek verilemez**?

A) Bir sınıftaki öğrenci sayısı
B) Parktaki salıncak sayısı
C) Öğrencilerin dört işlem becerisi
D) Öğrencilerin cinsiyetleri
E) Öğrencilerin boyları

"Bazı özellikler **doğrudan** gözlenemez. Bu özellikler ancak onun göstergesi olduğu **bilinen ya da kabul edilen davranışlar** aracılığı ile **gözlenerek** ölçülebilir. Buna '**Dolaylı Ölçme (Göstergeyle Ölçme)**' denir."

7. Buna göre **aşağıdakilerden hangisi dolaylı ölçmeye örnek verilemez?**

- A) Öğrencilerin dört işlem becerisi
- B) Öğrencilerin derse yönelik tutumları
- C) Öğrencilerin genel muhakeme düzeyleri
- D) Öğrencilerin sınav kaygıları
- E) Öğrencilerin pas verme becerisi

"Ölçülmek istenilen özellik **kendisinden farklı iki ya da daha fazla özelliğin arasındaki matematiksel bir bağıntı (dört işlem) yardımıyla** belirleniyorsa bu ölçme türüne '**türetilmiş ölçme**' adı verilir."

8. Buna göre **aşağıdakilerden hangisi türetilmiş ölçmeye örnek verilemez?**

- A) Hız (yol / zaman)
- B) Yoğunluk (kütle / hacim)
- C) Zekâ bölümü (zekâ yaşı / takvim yaşı x 100)
- D) Kütle (mc^2)
- E) Sınav kaygısı

"**Mutlak Ölçüt (Kriter Referanslı Ölçüt)**: Eğer ölçüt, ölçme işleminin yapıldığı **grubun özelliklerinden bağımsız olarak** belirleniyorsa '**mutlak**'tır. **Mutlak ölçüt genellikle ölçme işlemi öncesinde** ilan edilir."

9. Buna göre **aşağıdakilerden hangisi mutlak ölçüte örnek verilemez?**

- A) Dersten geçme notu 50'dir.
- B) Doktora başvurusu için ALES'ten en az 60 almak gerekir.
- C) Akademik başarısı yüksek ilk on öğrenci proje için seçilecektir.
- D) Sürücü ehliyeti sınavında 70 alan başarılı sayılır.
- E) YDS'den 50 alan Yurt Dışı Öğretmenlik sınavına başvurabilir.

"**Bağıl Ölçüt (Norm Referanslı Ölçüt)**: Eğer ölçüt ölçme işleminin yapıldığı **grubun belirli bir özelliğine/normuna dayalı olarak** belirleniyorsa '**bağıl**'dır. **Bağıl ölçüt ancak ölçme işlemi sonrasında** belirlenebilir."

10. Buna göre **aşağıdakilerden hangisi bağıl ölçüte örnek verilemez?**

- A) Aritmetik ortalamaya / ortancaya / moda denk ve üzerinde puan alan geçer.
- B) Derste 50 puan alan dersi geçmiş sayılacaktır.
- C) Aritmetik ortalama ile yarım standart sapma arasında puan alanlar şartlı geçer.
- D) Akademik başarısı yüksek ilk on beş öğrenci proje için seçilecektir.
- E) Sınavda ilk beş yüze girenler işe alınacaktır.

"Eğer **değerlendirme mutlak ölçüte göre** yapılıyorsa '**mutlak değerlendirme**', **bağıl ölçüte göre** yapılıyorsa '**bağıl değerlendirme**' adını alır."

11. Buna göre **aşağıdakilerden hangisi bağıl değerlendirme örneğidir?**

- A) Selim Fen Lisesine yerleştirilmiştir.
- B) Abdurrahman Hoca uzman öğretmen olmuştur.
- C) Orhan Hoca başöğretmen olmuştur.
- D) Mehmet, Matematik'ten geçmiştir.
- E) Kenan, ehliyet sınavında başarılı olmuştur.

"Öğrenci ile ilgili **önemli / hayati kararlar** verileceği zaman değerlendirme yapılması gerekir. Örneğin **tek ders sınavları vb.**

Başvuran kişi sayısının çok, alınacak kişi sayısının az olduğu (arz-talep dengesizliği olan sınavlarda, yerleştirme / atama vb.) değerlendirme ile yapılmak zorundadır. Örneğin LGS, YKS, KPSS, TUS vb.

Muafiyet sınavlarında değerlendirme yapılması gerekir. Örneğin yabancı dil muafiyet sınavları vb."

12. Yukarıdaki boşluklara **aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?**

- A) Bağıl/Mutlak/Bağıl
- B) Bağıl/Bağıl/Mutlak
- C) Mutlak/Bağıl/Mutlak
- D) Mutlak/Mutlak/Bağıl
- E) Bağıl/ Mutlak/Mutlak

20 Ağu.

UZMAN ÖĞRETMENLİK ÖRNEK SORULAR
MODÜL-2 ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME (TEST-2)

Eyüp YILDIRIM
Elazığ Gazi MTAL
TDE Öğretmeni

CEVAP ANAHTARI: 1.C 2.E 3.D 4.E 5.D 6.C 7.E 8.E 9.C 10.B 11.A 12.C

“Öğretim sürecinin **başında**, öğrencilerin **önceki kritik nitelikteki öğrenmelerini**, **hazırbulunuşluluk düzeyini** belirlemek **veya** öğrenciyi **taniyıp grupları oluşturarak onu uygun programa/kura/sınıfa yerleştirmek**dir. Amaç **not vermek değildir.**”

1. Buna göre hakkında bilgi verilen **değerlendirme türü** aşağıdakilerden **hangisidir?**

- A) Formatif Değerlendirme
B) Summatif Değerlendirme
C) Diyagnostik Değerlendirme
D) Rehberlik Amaçlı Değerlendirme
E) Program Değerlendirme

Gnostik, Eski Yunancadan...
Bilen, bilgili demektir.

“**Belirli bir konu/ünite vb. sonunda** öğrencilerin **öğretme konu olan davranışların ne kadarını kazandığını**, **diğer bir deyişle ünitadaki öğrenme eksiklerini** belirlemek amacıyla yapılır. **Amaç yine not vermek değildir.** Bu değerlendirme türünde kısa sınavlar (quiz), ünite tarama testleri, **‘izleme’** ya da **‘tarama testi’** ile öğrenciye o ünitadaki öğrenme **eksikleri bildirilir**, bir sonraki kapsama geçmeden öğrenme **eksikleri giderilir** ya da öğrenme **eksiklerinin giderilip giderilmediği** denetlenir.”

2. Buna göre hakkında bilgi verilen **değerlendirme türü** aşağıdakilerden **hangisidir?**

- A) Summatif Değerlendirme
B) Rehberlik Amaçlı Değerlendirme
C) Program Değerlendirme
D) Diyagnostik Değerlendirme
E) Formatif Değerlendirme

Form, Fransızca
forme'den... Kalıp,
biçim, şekil
demektir.

“**Belirli bir öğretim sürecinin sonunda**, **not vermek amacıyla yapılan değerlendirmedir.** **Değer biçmeye yönelik değerlendirme**, öğrencinin belirli bir öğretim süreci sonundaki **durum tespiti**dir, çünkü artık hedeflenen öğretim sürecinin sonuna gelinmiştir. Bu amaçla uygulanan testlere **‘alanda erişimi testi’** denir. **Bitirme sınavları, sertifika sınavları, üniversitedeki vize ve finaller**, eğitim-öğretim kurumlarında not vermek amacıyla uygulanan **yazılı yoklamalar** bu ölçme ve değerlendirme türüne **örnek olarak** verilebilir.”

3. Buna göre hakkında bilgi verilen **değerlendirme türü** aşağıdakilerden **hangisidir?**

- A) Rehberlik Amaçlı Değerlendirme
B) Program Değerlendirme
C) Diyagnostik Değerlendirme
D) Summatif Değerlendirme
E) Formatif Değerlendirme

Summary, özet
demektir.
Suyunu, özünü
çıkararak...

“Bu değerlendirme kabaca **iki bağlamda** ele alınabilir. Bunlar **özel eğitim ve mesleki rehberlik hizmetleridir.** Belirli alanlarda **özel gereksinimi** olan çocuklara uygun eğitim ortamları ve/veya programı uygulamak amacıyla ölçme ve değerlendirme süreçleri işe koşulmaktadır. **Bunun yanı sıra öğrencilerin alan seçmeleri** ve özellikle **bir üst öğretim kurumuna** yönlendirilmesi, özelliklerine uygun **alan/meslek seçmeleri** hem öğrenci hem de ülkenin insan gücü kaynağının **doğru planlanması** açısından çok önemlidir.”

4. Buna göre hakkında bilgi verilen **değerlendirme türü** aşağıdakilerden **hangisidir?**

- A) Summatif Değerlendirme
B) Program Değerlendirme
C) Diyagnostik Değerlendirme
D) Formatif Değerlendirme
E) Rehberlik Amaçlı Değerlendirme

“...Bu değerlendirme, **eğitim programlarının plânlanması, mevcut programlar ve/veya ürünlerin etkililiğinin değerlendirilmesi ve eğitim programlarının ve/veya ürünlerin geliştirilmesi amacıyla** yapılır. Değerlendirilmekte olan programın boyutlarıyla ilgili sorularla yönlendirilen **uygulamalı bir etkinliktir ve bilimsel araştırma sürecinin adımlarıyla** büyük ölçüde benzerlik gösterir. Bu değerlendirmede **program taslağının hazırlanması, programın uygulanması ve programın etkisine ilişkin yargılar** elde edilir.”

5. Buna göre hakkında bilgi verilen **değerlendirme türü** aşağıdakilerden **hangisidir?**

- A) Summatif Değerlendirme
B) Diyagnostik Değerlendirme
C) Formatif Değerlendirme
D) Program Değerlendirme
E) Rehberlik Amaçlı Değerlendirme

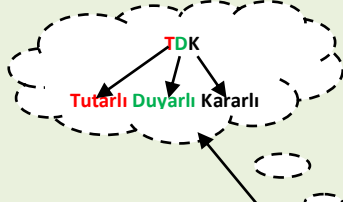
6. **Ölçme ve değerlendirmeyle ilgili** aşağıdaki yargılardan hangisi **yanlıştır?**

- A) Ölçme her zaman belirli bir amaç için yapılır.
B) Ölçmeye konu olan özellik bakımından kişiler hakkında değerlendirme yapılır.
C) Elde edilen değerlendirme sonuçları göz ardı edilerek belirli kararlar verilir.
D) Verilen kararların doğru ve isabetli olması, ölçümün az hatalı olmasına bağlıdır.
E) Psikolojik özelliklerin ölçülmesinde genellikle ölçme araçları kullanılır.

“Ölçmek istenilen **özelliğin**, **başka özelliklerle karıştırılmadan**, **doğru ve tam** olarak ölçülebilmelidir. Diğer bir ifadeyle ölçme aracından elde edilen **puanın amaca hizmet etme derecesidir.**”

7. Yukarıda tanımı yapılan ve “bir ölçme aracı **bulunması gereken psikometrik nitelik**” aşağıdakilerden **hangisidir?**

- A) Güvenilirlik
B) Kullanışlılık
C) Ekonomiklik
D) Dayanıklılık
E) Geçerlilik

“Ölçme işleminden elde edilen puanların **tesadüfi hatalardan** arınık olma derecesidir. Diğer bir ifadeyle puanların **tutarlı, duyarlı ve kararlı** olmasıdır.”

8. Yukarıda tanımı yapılan ve “bir ölçme aracı **bulunması gereken psikometrik nitelik**” aşağıdakilerden **hangisidir?**

- A) Kullanışlılık
B) Ekonomiklik
C) Dayanıklılık
D) Geçerlilik
E) Güvenilirlik

“Ölçme aracının geliştirilmesinin, uygulanmasının ve puanlanmasının **kolay ve ekonomik** (zaman, para, emek, araç gereç vb. açıdan) olması ile ilgilidir.”

9. Yukarıda tanımı yapılan ve “bir ölçme aracı **bulunması gereken psikometrik nitelik**” aşağıdakilerden **hangisidir?**

- A) Süreklilik
B) Dayanıklılık
C) Kullanışlılık
D) Geçerlilik
E) Güvenilirlik

“.....hata; miktarı **ölçmeden ölçmeye değişmeyen**, diğer bir deyişle **her ölçme işlemine aynı miktarda karışan hatalardır**. Örneğin marketteki terazi, üzerinde herhangi bir nesne yokken terazi **-120 g** gösteriyorsa ne tartılırsa tartılsın **120 g eksik** ölçülecektir. Bir öğretmen, sınavında herkese **10 puan fazla veriyorsa** yine karışan hata sabit olacaktır.

Ölçülen büyüklüğe, öğretmene ya da ölçme koşullarına göre miktarı **değişen** hatalardır. Örneğin marketteki **terazi**, her bir kilogramda 120 g eksik tartıyorsa üzerine konulan **nesnenin ağırlığı arttıkça** hata miktarı da artacaktır. Bir öğretmen,

sınavında **yazısı kötü** olandan puan kırıyorsa yine karışan hata..... olacaktır.

.....hata; **şansla ortaya çıkan, ne yönde ve ne ölçüde karıştığı genellikle bilinmeyen** hatalardır. Ölçmelere **tek yönlü** olarak karışmaz, ölçme sonuçlarına **bazen pozitif bazense negatif** yönde etki eder.

10. Yukarıdaki boşluklara sırasıyla **aşağıdaki ifadelerin hangisi getirilmelidir?**

- A) Sabit/Tesadüfi/Sistematiik
B) Sabit/Sistematiik/Tesadüfi
C) Tesadüfi/Sabit/Sistematiik
D) Tesadüfi/Sistematiik/Sabit
E) Sistematiik/sabit/Tesadüfi

“**Sabit ve tesadüfi** olmayan hatalar, **tesadüfi değişken** olma özelliğine sahiptir. Bu nedenle psikometride hata kuramı **tesadüfi hatalar** üstüne kurulmuştur. Tesadüfi hataların genellikle dört kaynağı olduğu kabul edilir.”

11. Buna göre aşağıdakilerden hangisi **tesadüfi hataların kaynağı değildir?**

- A) Okul müdüründen kaynaklanan hata
B) Ölçme işlemi yapan kişiden/öğretmenden kaynaklanan hata
C) Ölçme aracından kaynaklanan hata
D) Bireyden/öğrenciden kaynaklanan hata
E) Fiziksel ortamdan kaynaklanan hata

Normal nedir?

Latince 'norma' kelimesinden. Normalis; gönyeli, ölçüye uygun demektir. Fransızca 'normale' kelimesinden Türkçeye girmiştir.

Bağıl ölçüt anlatılırken, ölçme işleminin yapıldığı grubun belirli bir özelliğine/**norm**una dayalı olarak belirleniyorsa “bağıl”dır, denilmiştir. Hah, işte oradaki **norm** buradan geliyor.

Tek değişken

3 değişken

21 Ağu.

UZMAN ÖĞRETMENLİK ÖRNEK SORULAR
MODÜL-2 ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME (TEST-3)

Eyüp YILDIRIM
Elazığ Gazi MTAL
TDE Öğretmeni

CEVAP ANAHTARI: 1.C 2.E 3.D 4.E 5.D 6.C 7.E 8.E 9.C 10.B 11.A

"Geçerlilik tüm hata kaynaklarından etkilenirken **klasik test kuramına göre güvenilirlik** yalnızca **hatalardan** etkilenir."

1. Metinde **boş bırakılan yere** aşağıdaki kavramlardan **hangisi getirilmelidir?**

- A) Sabit
B) Sistematik
C) Tesadüfî
D) Karmaşık
E) Basit

2. **Psikometrik niteliklerle** ilgili aşağıdaki yargılardan **hangisi yanlıştır?**

- A) Güvenilirlik, geçerlilik için bir **ön şart**; ancak **yeterli şart** değildir.
B) Bir test güvenilir ise geçerli **olmayabilir**; ancak bir test geçerli ise **büyük olasılıkla** güvenilirdir.
C) Bir ölçme aracının geçerliliği ve güvenilirliğinden bahsedilemez.
D) Ölçme araçlarından elde edilen puanların geçerliliği ve güvenilirliğinden bahsedilebilir.
E) "Geçerlilik ve güvenilirlik bir varlık-yokluk sorunu değil, derece sorunudur." diyemeyiz.

"Ölçme araçlarının **psikometrik nitelikleri şu durumlara göre değişebilir:**

- (I) Ölçme amacının değişmesi
(II) Uygulama grubunun değişmesi
(III) Dilin eskimesi/değişmesi
(IV) Maddelerde ve/veya alt ölçeklerde yapılan değişiklikler
(V) Farklı kültürler
(VI) Kuramsal bilgi birikiminde değişiklikler."

3. Yukarıdaki bilgilerden **kaç tanesi doğrudur?**

- A)2 B)3 C)4 D)5 E)6

"....., **en az iki değişken arasında karşılıklı bir ilişki bulunup bulunmadığı, eğer ilişki varsa bu ilişkinin yönü ve miktarı hakkında** bilgi veren istatistik bir tekniktir. "r" ile sembolize edilir. Örneğin

- Öğrencilerin derse ilişkin tutumları ile ders başarıları arasında bir ilişki var mıdır?
- Öğretmenlerin ders saati yükleri ile iş doyumları arasında bir ilişki var mıdır?
- Saç uzunluğu ile zekâ arasında bir ilişki var mıdır?"

4. Metinde **boş bırakılan yere** aşağıdaki kavramlardan **hangisi getirilmelidir?**

- A) Korelasyon
B) Doğru Orantı
C) Ters Orantı
D) Pozitif İlişki
E) Negatif İlişki

5. **Korelasyon** ile ilgili aşağıdaki yargılardan **hangisi yanlıştır?**

- A) Korelasyon -1 ile 1 arasında değer alır ve bu iki değer arasında matematiksel olarak sonsuz birim vardır.
B) Pozitif korelasyon iki değişken arasında doğru orantılı ilişki anlamına gelir.
C) Ders çalışma süresi ile sınav notu ya da gelir ile tüketim arasında pozitif bir korelasyonun elde edilmesi beklenir.
D) Sıfır korelasyon, iki değişken arasında sistemati bir ilişkinin olmadığı anlamına gelir ve bu duruma mükemmel ilişki de denir.
E) Negatif korelasyon, iki değişken arasında ters orantılı ilişki anlamına gelir.

"(I)Korelasyon katsayısı hakkında kabaca **iki tür** belirleme yapmak gerekir ki bunlardan birincisi **yön**, diğeri ise **miktardır**. (II)**Yön**, **negatif ya da pozitif** olarak değerlendirilirken **miktar**, kabaca **düşük, orta ya da yüksek** olarak nitelendirilir. (III)**Miktar** için kesin sınırlar olmamakla birlikte alanyazında genellikle **kabul gören aralıklar** şunlardır: $\pm 0.00-0.29$ (Düşük) $\pm 0.30-0.70$ (Orta) $\pm 0.71-1.00$ (Yüksek) (IV)Bir korelasyon katsayısının **negatif ya da pozitif** olması **büyük-küçük** belirtmez, **yön** bildirir. (V)Korelasyon katsayısı ile neden-sonuç ilişkisi kurulamaz.

6. **Korelasyona** ilişkin yukarıdaki bilgilerden **kaç tanesi doğrudur?**

- A)1 B)2 C)3 D)4 E)5

"..... geçerliliği bir testin ölçülmek istenen davranışları **ne derece içerdiğiyle** ilgilidir. Ne amaçla kullanılırsa kullanılsın test, ölçmeye konu olan davranışları **yeterli ve dengeli bir biçimde** temsil etmelidir. Bir testin geçerliliğinin yüksek olduğunun söylenebilmesi için **'testteki soruların/maddelerin ölçülecek özellikler evrenini (konu kapsamını/içeriği) yeterli ve dengeli bir biçimde ölçüyor olması ve her bir sorunun/maddenin ölçmek istediği özelliği doğrudan ölçmesi, diğer bir deyişle kazanımla doğrudan ilgili olması'** gerekir. Testin geçerliliğinin yüksek olduğunun söylenebilmesi için **bu iki kriter birden sağlanmalıdır.**"

7. **Geçerlilikle** ilgili yukarıdaki metinde boş bırakılan yere aşağıdaki kavramlardan **hangisi getirilmelidir?**

- A) Yapı
B) Kapsam
C) Yordama
D) Zamandaş
E) Ölçüt Dayanıkl

"Belirtke tablosunun hazırlanması: Bir geçerliliği sorgulamasında öncelikle ölçmeye konu olan içerik dâhilinde davranışların belirlenmesi gerekir. Bu noktada en çok kullanılan yöntemlerden biri belirtke tablosu hazırlamaktır. Öğretmen satırda davranışları, sütunda hedefleri yazar; belirlediği madde sayısı doğrultusunda davranış ve hedefleri yeterli ve dengeli bir biçimde temsil eden alanları seçer."

8. Geçerlilikle ilgili yukarıdaki metinde boş bırakılan yere aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir?

- A) Yapı
B) Yordama
C) Zamandaş
D) Ölçüt Dayanıklısı
E) Kapsam

9. Yordama geçerliliği ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Yordama, tahmin demektir ancak her tahmin yordama değildir.
B) Bir tahminin yordama olabilmesi için elde geçerli ve güvenilir bir veri olması ve bu verinin sınanabilir olması gerekir.
C) Yordama, eldeki sınanabilir veriden yola çıkarak geleceğe, henüz gerçekleşmemiş bir olguya ilişkin yapılan tahmindir.
D) Ölçme araçlarının çoğunda bireylerin geçmişteki davranışlarının kestirilmesi söz konusudur.
E) Yordama geçerliliği, ölçme aracının kestirim işini ne ölçüde doğru ve isabetli yaptığı ile ilgili bir sorgulamadır.

"Yordama geçerliliğinde en zor ve önemli nokta ölçütün doğru bir biçimde belirlenmesidir."

10. Buna göre ölçütün belirlenmesinde dikkat edilmesi gereken noktalardan hangisi yanlıştır?

- A) Ölçüt, ölçme aracının yordamaya çalıştığı değişkenle doğrudan ilgili olmalıdır.
B) Ölçüt; kararsız olmalı, günden güne değişmelidir.
C) Açıktır ki kendisi kararsız olan bir özellik hiçbir araçla yordanamaz.
D) Bireylerin özelliğini gerçekten yansıtan, nesnel ve güvenilir bir ölçüt olmalıdır
E) Elde edilmesi kolay ve ekonomik olmalıdır.

"Bu geçerlilik türü alanyazında hâlihazır geçerlilik, benzer ölçekler geçerliliği, uygunluk geçerliliği adı ile de anılmaktadır.

..... geçerlilik sorgulamalarında ölçüt puan eş zamanlı olarak elde edilebilir. Geliştirilen ölçme aracı ile ilişkili olabilecek nitelikleri ölçen ve geçerliliği yüksek bir aracın puanı ölçüt puan olarak ele alınabilir. Daha sonra geliştirilen ölçme aracı ve ölçüt araç aynı zamanda uygulanıp iki araçtan elde edilen puanlar arasındaki ilişki incelenir."

11. Buna göre metinde boş bırakılan yere aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir?

- A) Zamandaş
B) Yapı
C) Yordama
D) Ölçüt Dayanıklısı
E) Kapsam

"..... geçerliliği, bir testin dayandığı kuramsal temelleri ne derece iyi örneklediğiyle ilgilidir. İnsan davranışları ve özellikleri çoğunlukla soyut bir yapıya sahiptir. Zekâ, sevgi, merak, sosyal uyum ve ruh sağlığı gibi soyut kavramları psikolojik testlerle ölçebilmek için önce bu kavramların içeriğinin bilinmesi gerekir. Birey ne tür davranışlar gösterdiği zaman hangi niteliklerin varlığına ya da yokluğuna karar verilebileceğine ilişkin ölçütler geliştirilmesi gerekmektedir. geçerliliği bir yandan testin ölçtüğü niteliklerin neler olduğunu araştırma, diğer yandan testi alan kişilerin elde ettikleri puanların ne anlama geldiğini açıklama çabalarıyla ilgilidir.

Bir kişi, geleneksel aile biçimi ile çocuk yetiştirme biçimi arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla bir ölçek geliştirip bu ölçeğin geçerliliğini ortaya koymak istediğinde, geleneksel aile yapısı ve çocuk yetiştirme kavramlarının ne anlamlara geldiğini, ölçme aracındaki maddelerin bu anlamlara uygunluğunu araştırarak geçerliliği konusunda karar verebilir."

12. Geçerlilikle ilgili yukarıdaki metinde boş bırakılan yere aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir?

- A) Yordama
B) Zamandaş
C) Yapı
D) Ölçüt Dayanıklısı
E) Kapsam

22 Ağu.

UZMAN ÖĞRETMENLİK ÖRNEK SORULAR
MODÜL-2 ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME (TEST-4)

Eyüp YILDIRIM
Elazığ Gazi MTAL
TDE Öğretmeni

CEVAP ANAHTARI: 1.C 2.E 3.E 4.A 5.D 6.E 7.B 8.E 9.D 10.B 11.A 12.C

"..... bir ölçme aracı, aynı özellik ile ilgili olarak **arka arkaya yapılan ölçmelerde** yaklaşık olarak **aynı sayısal sonucu** verir; **diğer bir ifadeyle** bir test, aynı gruba iki ya da üç kez uygulandığında gruptaki her bir kişi bütün uygulamalarda yaklaşık olarak **aynı puanı** almalıdır. Bir testin ölçmek istediği özelliği ölçebilmesi için o testin söz konusu olan özelliği **kararlı** olarak ölçmesi gerekir."

1. Metinde boş bırakılan yere aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir?

A) Kullanışlı
B) Ekonomik
C) Güvenilir
D) Geçerli
E) Dayanıkl

"Güvenilirlik katsayısı 0 ile 1 arasında değişir. Güvenilirlik katsayısı için alanyazında genellikle ve üstü ölçüt kabul edilir. Ancak bu değerin de **çok yüksek bir değer olmadığı, 0.70-0.80 arası güvenilirliğin ancak ön bilgi elde etmek amacıyla kullanılabileceği** ifade edilir. Genel yetenek gibi bilişsel özellikleri ölçen testlerde **güvenilirlik katsayısının 0.90** ve üzerinde olması arzu edilir."

2. Metinde boş bırakılan yere aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir?

A) 0.30
B) 0.40
C) 0.50
D) 0.60
E) 0.70

"Güvenilirlik, genellikle **birden çok uygulamaya dayalı ve tek uygulamaya dayalı yöntemler başlıkları altında** ele alınır."

3. Aşağıdakilerden hangisi güvenilirliği ölçen **tek uygulamaya dayalı** yöntemlerden **değildir**?

A) KR-20
B) KR-21
C) Cronbach alfa
D) Test-tekrar test
E) Test yarılama

"Bu yöntem ile **test güvenilirliğini** test etmek için **bir test**, aynı gruba, **belli bir zaman aralığıyla iki kez** uygulanır. **Daha sonra bireylerin birinci uygulamadan aldıkları puanlarla ikinci uygulamadan aldıkları puanlar arasındaki korelasyon** hesaplanır. Elde edilen **korelasyon** katsayısına **kararlılık** (devamlılık/istikrarlılık) katsayısı adı verilir."

4. Metinde sözü edilen ve **güvenilirliği iki kez ölçen uygulama** aşağıdakilerden hangisidir?

A) Test-tekrar test
B) KR-20
C) KR-21
D) Cronbach alfa
E) Test yarılama

5. Test-tekrar test yöntemiyle ilgili **aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır**?

A) Bu yöntem, ölçülen özelliğin kararlı olduğu durumlarda uygulanması gereken bir yöntemdir.
B) Bu yolla test güvenilirliğini kestirmede karşılaşılan önemli bir sorun, testin iki uygulaması arasındaki zaman aralığının ne kadar olması gerektiğidir.
C) Birinci uygulamada maddeleri hatırlamayacak kadar uzun, ölçülen özellikte köklü değişimler oluşmayacak kadar kısa olmalıdır.
D) Bu yöntem yetenek testleri, kişilik envanterleri vb. psikolojik ölçme araçlarından çok başarı testleri için kullanılabilir.
E) Genel yetenek testi için aradaki zaman daha uzun tutulabilirken tutum ölçęi için daha kısa tutulabilir.

"İki uygulamaya dayalı yöntemlerde güvenilirliğin '**kararlılık**' boyutu öne çıkar. Güvenilirliğin bir boyutu da testin '**tutarlılığı**'dır. **Tek uygulamaya dayalı güvenilirlik sorgulama yöntemleri ile 'Test kendi içinde tutarlı bir bütün oluşturur mu?'** sorusuna yanıt aranır. Bu nedenle bu yöntemlerin tümünden elde edilen katsayı '**iç tutarlılık katsayısı**' olarak adlandırılır."

6. Buna göre **aşağıdaki yöntemlerden hangisinde 'iç tutarlılık katsayısı' öne çıkmaz**?

A) KR-20
B) KR-21
C) Cronbach alfa
D) Test yarılama
E) Test-tekrar test

Not: Güvenilirlik ve geçerlilikle ilgili en az 1, en çok 2 soru mutlaka bekliyorum. Her ne kadar hiç kullanmasak da özellikle bu "**test-tekrar test**" yöntemine dikkat! Tabloyu incerseniz **iki uygulamalı yöntemden ikisi gösterilmiş** ve fakat sadece bu yöntemin üzerinde uzun uzun durulmuş! Bu nedenle soru gelmesi sürpriz olmaz!

"Bu yöntemle güvenilirliği tahmin etmede uygulanmış bir test iki eşdeğer yarıya bölünür ve bireylerin iki yarıdan aldıkları puanlar arasındaki tutarlılık incelenir. Buradaki en temel sorunlardan biri testin iki eşdeğer yarıya nasıl bölünmesi gerektiği ile ilgilidir. En sık başvurulanan yöntemler: a) ilk yarı ve son yarı b) tek ve çift ve c) rastlantısaldır.

İlk ve son yarı yöntemi her test için uygun değildir. Maddeler basitten zora doğru sıralanmış, konu içeriklerine ya da faktörlere göre kümelenecek yerleştirilmiş ve madde sayısı çok fazla ise uygun değildir."

7. Hakkında bilgi verilen ve "iç tutarlılık katsayısını" belirleyen yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) KR-20
- B) Test yarılama
- C) KR-21
- D) Cronbach alfa
- E) Eşdeğer(Paralel)Testler

"Testin kendi içinde tutarlı bir bütün oluşturup oluşturmadığı ile ilgili bilgi verir. Bu nedenle her iki yöntemle de testin iç tutarlılığı değerlendirildiğinden bu yöntemlerden elde edilen katsayıya iç tutarlılık katsayısı adı verilir.

Bu yöntemlerle güvenilirlik kestirimi, puanlamanın kategorik olduğu ölçme araçları için uygundur. Puanlamanın kategorik olması, doğru yanıtlara 1 puan, yanlış ve boş bırakılan maddelere 0 puan vererek puanlamanın yapıldığı ya da maddenin yanıtının iki seçenekli verildiği durumlardır. Eğer testteki maddeler farklı ağırlıklarla puanlanmışsa ya da test puanları şans başarısı için düzeltilmişse bu formüller kullanılmaz."

8. Hakkında bilgi verilen ve "iç tutarlılık katsayısını" belirleyen yöntem/ler aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Test yarılama
- B) Test-tekrar test
- C) Cronbach alfa
- D) Eşdeğer(Paralel)Testler
- E) KR-20/21

Öğrenmenin temelinde "merak ve istek" olsa da, "ihtiyaç" da çok hatta en önemli faktörlerden biri. Güvenilirliği ölçen bu yöntemleri hiç kullanmayacağım için öğrenmeye karşı bir direnç var bende.

Not: Güvenilirlik ve geçerliliği artırmayla ilgili mutlaka soru gelecektir. Çünkü soru hazırlarken meslek hayatımızda da sürekli karşımıza çıkan bir durum. Mesela soruyu hazırlayan ben olsaydım 10 veya 11. soruyu kesin sorardım.

"Eğer ölçme aracının puanlaması çok kategorili ise KR20 ile aynı mantık üzerine kurulu hesaplanır. Elde edilen katsayının ismi yine iç tutarlılık katsayısıdır. Derecelendirme ölçekleri puanlamanın çok kategorili (1-2-3-4 gibi) olduğu araçlara örnek verilebilir."

9. "iç tutarlılık katsayısını" belirleyen ve boşluğa getirilmesi gereken yöntem aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Test yarılama
- B) Test-tekrar test
- C) Eşdeğer(Paralel)Testler
- D) Cronbach alfa
- E) KR-20/21

10. Güvenilirliği ve geçerliliği artırmayla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Güvenilirlik temelde tesadüfi hatalardan arınık olma durumu olduğu için tesadüfi hata kaynaklarını azaltmaya yönelik eylemler güvenilirliği artırır.
- B) Bir testteki madde sayısı arttıkça birimler küçüldüğünden duyarlılık artar, bu nedenle hata miktarı azalacağından güvenilirlik artar.
- C) Testteki maddeler açısından benzeşiklik (homojenlik) arttıkça güvenilirliğin artması, diğer taraftan ayrışıklık (heterojenlik) arttıkça güvenilirliğin düşmesi beklenmez.
- D) Bir ölçme işleminde genel bir ilke olarak puanlayıcı sayısı arttıkça güvenilirlik artar.
- E) Puanlama nesnelliği, güvenilirliği büyük ölçüde etkiler.

"Maddelerin dil bilgisi kurallarına uygun, açık ve anlaşılır yazılması belki de güvenilirliği en çok artıran etmenlerden biridir. Bu koşul sağlanmadığı takdirde diğer koşulların çok fazla önemi olmayabilir. İyi madde yazarı olmanın temel özelliklerinden biri de ana dilini iyi kullanma becerisidir."

11. Buna göre aşağıdakilerden hangisi güvenilirliği en çok etkileyen durumdur?

- A) Soru sayısı
- B) İfade netliği
- C) Test süresi
- D) Test yönergesi
- E) Madde güçlüğü

23 Ağu.

UZMAN ÖĞRETMENLİK ÖRNEK SORULAR
MODÜL-2 ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME (TEST-5)

Eyüp YILDIRIM
Elazığ Gazi MTAL
TDE Öğretmeni

CEVAP ANAHTARI: 1.C 2.E 3.D 4.A 5.D 6.E 7.B 8.E 9.D 10.C 11.B

1. **Güvenilirliği ve geçerliliği artırmayla** ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi **yanlıştır**?

- A) Geçerlilik yalnızca tesadüfî hatalardan değil, aynı zamanda sabit ve sistematik hatalardan da etkilendiği için öğretmenin sabit ve sistematik hatalardan da arındırmaya yönelik alacağı tüm tedbirler geçerliliği de artıracaktır.
- B) Veri elde edilecek grubun (örneklem) büyüklüğü arttıkça grubun heterojenleşmesinden dolayı güvenilirlik artar.
- C) Güvenilirliği artıran faktörler geçerliliği artırmaz.
- D) Fiziksel ortamın ses, sıcaklık, ışık, koku, dikkat dağıtıcı uyarıcılar, ergonomi vb. etmenler açısından uygun hâle getirilmesi güvenilirliği artıran bir etmendir.
- E) Eğer süreli bir test uygulaması ise sürenin yeterli verilmesi gerekir.

“Test, eğitimde bireylerin özelliklerini belirlemeye yönelik ölçme araçlarında kullanılan **genel bir kavram**dır.”

2. Test geliştirmede **ilk basamak** aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kapsamın belirlenmesi ve belirtke tablosunun oluşturulması
- B) Denemelik maddelerin/soruların yazılması
- C) Denemelik test formunun hazırlanması
- D) Maddelerin/soruların gözden geçirilmesi
- E) Amacın belirlenmesi

“(I)**Çoktan seçmeli madde türünden sonra** en çok kullanılan ikinci madde tipidir. (II)**Genellikle öğrencinin bilimsel gerçekleri, tarihî olayları, kesin yargıları tanıması ve hatırlaması; olguları ve gerçekleri kişisel yargı ve görüşlerden ayırt etmesi ölçülmek istendiğinde kullanışlıdır.** (III)Hazırlaması, uygulaması ve puanlaması kolay, diğer bir ifadeyle kullanışlıdır. (IV)**Soru sayısı artırılabilir.** (V)Sistematik hata karışma olasılığı çoktur.”

3. **Doğru-yanlış** maddeleri ile ilgili yukarıdaki yargılardan hangisi **yanlıştır**?

- A)I B)II C)III D)IV E)V

4. Aşağıdakilerden hangisi **doğru-yanlış** maddelerinin **dezavantajlarından değildir**?

- A) Şans başarısı olasılığı yüksektir.
- B) İyi yazılmazsa genellikle üst düzey bilişsel özellikleri ölçemez.
- C) Öğrenme eksiklerini belirleyemez.
- D) Sistematik hata karışma olasılığı pek yoktur.
- E) Her derste/konuda kesin yanlış denebilecek durumlar belirlemek zordur.

5. Aşağıdakilerden hangisi **doğru-yanlış** maddelerinin yazım kurallarından **değildir**?

- A) Her madde tek ve belirli bir fikri belirtmelidir.
- B) Doğru yanlış maddesi, kesinlikle doğru ya da kesinlikle yanlış olmalıdır.
- C) Bir maddenin yanlışlığı önemsiz bir ayrıntıda ya da aldatıcı bir noktada olmamalıdır.
- D) Mümkün olduğunca olumsuz ifadeler kullanılmalıdır.
- E) Kanı ifadeleri kendiliklerinden doğru ya da yanlış olmadığından bir kaynağa dayandırılarak verilmelidir.

“(I)Bir maddenin ifadesi kısa, açık ve yalın olmalıdır. (II)**İyi kurgulandığı takdirde doğru-yanlış maddeleri ile üst düzey öğrenmeler de yoklanabilir.** (III)Doğru-yanlış maddeleri aynı kapsamdan geliyorsa ortak bir soru kökü altında birleştirilebilir. (IV)**Doğru ve yanlış maddeler, testte belirli bir örüntüye göre yerleştirilmelidir.**(V)Doğru ve yanlış maddelerin ifadesi yaklaşık olarak aynı uzunlukta olmalıdır. (VI)**Olumsuz anlama sahip bir sözcük ya da ifade varsa altı çizilmelidir.** (VII)İpucu vermekten kaçınmak gerekir. (VIII)**Üst düzey becerileri yoklamak için tablo, grafik, harita ya da okuma parçası gibi bir öncülün kullanılması önerilmez.”**

6. **Doğru-yanlış** maddeleri ile ilgili yukarıdaki yargılardan kaç tanesi **doğrudur**?

- A)3 B)4 C)5 D)6 E)7

(I)Hazırlaması, uygulaması ve puanlaması kolaydır. (II)**Bu sebeple kullanışlı olduğu söylenebilir.** (III)Soru sayısı artırılabilir. (IV)**Sistematik hata karışma olasılığı pek yoktur.** (V) **Şans başarısı olasılığı yüksek olup iyi yazılmadığında genellikle üst düzey bilişsel özellikleri ölçemez.**

7. **Eşleştirme** maddeleri ile ilgili yukarıdaki yargılardan hangisi **dezavantaja** işaret etmektedir?

- A)V B)IV C)III D)II E)I

8. Aşağıdakilerden hangisi **eşleştirme maddelerinin** yazım kurallarından biri **değildir**?

- A) Her eşleştirme soru grubunda yönerge/açıklama yazılmalıdır
- B) Seçeneklerin kullanılıp kullanılmayacağı, birden fazla kez kullanma durumu belirtilmelidir.
- C) Bir eşleştirme maddesinde yer alan öncüller ile seçeneklerin her birinin benzeşik (homojen) öğelerden oluşmasına gerek yoktur.
- D) Uzun ifadeler öncül olarak kullanılmalı ve öncüller sütunu sayfanın sol sütununa, cevaplar sütunu ise sayfanın sağ tarafına yerleştirilmelidir.
- E) Bir eşleştirmeli maddeler grubundaki madde sayısı, en az 6, en çok 15 olmalıdır.

Dezavantaj sorularına dikkatle yaklaşılmalıdır. Tuzak sorular!Aman aman!

- “• Hazırlanması zor ancak puanlaması kolaydır.
• Puanlama objektiftir.
• Üst düzey bilişsel becerilerle ilgili madde yazmak zordur. O yüzden yazılan maddeler genellikle bilgi, kavrama ve uygulama basamaklarındadır.
• Doğru cevabı içinde barındırması nedeniyle sentez düzeyinde soru sormak olanaklı değildir. Bu nedenle bir test yalnızca çoktan seçmeli maddelerden oluşuyorsa yaratıcılığın denetlenmediği yönünde haklı bir eleştiri vardır.
• Doğru cevabı içinde barındırması nedeniyle puanlara şans başarısı karışma ihtimali vardır.
• Çok sayıda soru sorulabilir.
• Sistematik hata karışma ihtimali çok düşüktür.
• Çeldirme mantığı temellidir.”

(Not: 9 ve 10. soruları metne göre cevaplayınız!)

9. Yukarıda özellikleri belirtilen ölçme araç ve yöntemi hangisidir?

- A) Doğru-Yanlış Maddeleri
B) Eşleştirme Maddeleri
C) Çoktan Seçmeli Maddeler
D) Cümle Tamamlama
E) Kısa Cevaplı Sorular

10. Özellikleri verilen ölçme araç ve yönteminde sentez düzeyinde soru sormanın imkânsızlığı ve puanlara şans başarısı karışma ihtimalinin nedeni nedir?

- A) Çok sayıda soru sorulabildiği için
B) Puanlaması objektif olduğu için
C) Hazırlanması zor olduğu için
D) Doğru cevabı içinde taşıdığı için
E) Çeldirme mantığına dayandığı için

11. Aşağıdakilerden hangisi çoktan seçmeli maddelerin yazım kurallarından biri değildir?

- A) İdeal bir çoktan seçmeli maddede, bilen bir öğrenci, seçenekleri görmesine gerek kalmaksızın doğru cevabı verebilmelidir.
B) Öğrencinin sözcük repertuarında bulunmayan, henüz öğrenmediği sözcük, kavram ve terimler tabii olarak kullanılabilir.
C) Bir durumun resim ya da fotoğrafla anlatılabildiği durumda, çokça cümle kurmak yerine görsellerden yararlanılabilir.
D) Bir maddeyi okuyan bir öğrenci öğretmenin zihninden geçeni keşfetmek zorunda değildir.
E) Karışık bir dil yerine ortalama bir öğrencinin anlayabileceği bir dil kullanılmalıdır.

Ölçme araç ve yöntemlerinden 2-3 soru gelme ihtimali çok yüksek!
Bu yüzden her detayı sorulara taşımaya gayret ediyorum.

12. Aşağıdakilerden hangisi çoktan seçmeli maddelerin yazım kurallarından biri değildir?

- A) Madde kökünde gereksiz yere sözcük kullanılmamalı, gereksiz sözcük tekrarıdan kaçınılmalıdır.
B) Bir maddenin doğru yanıtı, başka bir maddenin kökünde ya da seçeneklerinde bulunmamalıdır.
C) Seçeneklerin hepsi birbirleriyle tutarlı ve ayrı gramatik yapıya sahip olmalıdır.
D) Bazen, çoğunlukla, genellikle, sıklıkla ya da zaman zaman; hiçbir zaman, asla, daima, hiçbir, her zaman, tümü gibi ipucu olabilecek kelimeler gayet tabii olarak kullanılabilir.
E) Birbirinin tam zıddı olan durumların seçeneklerde verilmesi çoğunlukla uygun değildir.

13. Aşağıdakilerden hangisi çoktan seçmeli maddelerin yazım kurallarından biri değildir?

- A) Seçenekler yazılırken anlamca birbirini içeren/kapsayan ifadelerin kullanılmamasına dikkat edilmelidir.
B) Seçeneklerin uzunlukları birbirine eşit olmalıdır.
C) Doğru cevaplar teste dağıtılırken dikkat edilmeli, dolayısıyla doğru cevapların bir örüntü göstermesi sağlanmalıdır.
D) “Hepsi” ve “hiçbiri” bir seçenek olarak kullanılmamalıdır.
E) Bütün aşamalarında hem madde kökünde hem de seçeneklerde dil bilgisi ve imla kuralları konusunda yüksek bir titizlik ve özen göstermek çok önemlidir.

“Çoktan seçmeli maddelerde seçenek sayısı genellikle 4 ya da 5 olsa da seçenek sayısını belirleyen temel faktör öğrencinin içinde olduğu gelişim dönemidir. Lise ve daha üstü öğretim düzeylerinde 5, ortaokul düzeyinde 4 ve ilkokul düzeyinde 3 seçenek kullanılabilir.”

14. Metne göre seçenek sayısını belirleyen temel faktör nedir?

- A) Öğrencinin kültürel düzeyi
B) Öğrencinin zekâ düzeyi
C) Öğrencinin fiziksel gelişimi
D) Öğrencinin gelişim dönemi
E) Öğrencinin okuma düzeyi

“Hangi özellik ölçülürse ölçülsün, çoktan seçmeli madde yazımının bütün aşamalarında hem madde kökünde hem de seçeneklerde dil bilgisi ve imla kuralları konusunda yüksek bir titizlik ve özen göstermek çok önemlidir. İyi bir madde yazarı; madde yazılan alanı çok iyi bilmeli, madde yazma teknik ve yöntemlerinden haberdar olmalı, maddelerin yazılacağı dili kullanmada becerikli olmalı ve testin uygulanacağı öğrencilerin gelişim düzeyini çok iyi bilmelidir.”

15. Yukarıdaki metinden iyi bir madde yazarıyla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Alanında çok iyi olmalıdır.
- B) Madde yazma tekniklerinden haberdar olmalıdır.
- C) Dili kullanmada becerikli olmalıdır.
- D) Öğrencilerin gelişim düzeyini bilmelidir.
- E) Öğrencilerin kültürünü sahiplenmelidir.

CEVAP ANAHTARI: 1.C 2.E 3.E 4.D 5.D 6.E 7.A 8.C 9.C 10.D 11.B 12.D 13.C 14.D 15.E

Testi Kişi Sayısına Göre	Alan	Uygulanan Süreye Göre	Ölçülen Niteliğe Göre	Değerlendirme Yaklaşımına Göre	Hazırlanış Biçimine Göre	Veri Toplama Tekniğine Göre
I	II	III	IV	V	VI	
1. Bireysel	1. Süreli	1. Objektif	1. Hız Testleri	1. Standart	1. Performans	
2. Grup	2. Süresiz	2. Sübjektif	2. Güç Testi.	2. Öğretmen Yapımı	2. Kâğıt-Kalem	

1. Test türlerini gösteren yukarıdaki tabloda **alt maddelerden hangi ikisi yer değiştirmelidir?**

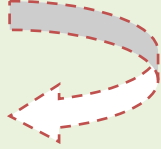
- A) I-II
B) II-III
C) III-IV
D) IV-V
E) V-VI

"Cevaplayıcıların sorulara **cevap verme konusunda sınırsız bir özgürlüğü** vardır. Sınırsız cevap özgürlüğünün hem avantajı hem de dezavantajı bulunmaktadır."

2. Sözü edilen ölçme yöntemi hangisidir?

- A) Essay(Yazılı Yoklama)
B) Kısa Cevaplı Sorular
C) Cümle Tamamlama
D) Sözlü Yoklama
E) Çoktan Seçmeli

3. **Aşağıdakilerden hangisi essay (yazılı yoklama) ölçme yönteminin dezavantajlarından değildir?**

- A) Öğrenci sınırlı bir bilgiye sahipse soruyla ilgili olmayan ve aklına estiği gibi uzun cevaplar yazabilir.
B) Çok fazla soru sorulamaması bir nakisadır.
C) Puanlar sadece öğrencinin sahip olduğu bilgiyi değil; öğrencinin anlatım biçimini, yazı güzelliğini, bilgisini örgütlenme biçimini de yansıttığı için sistematik hata miktarı artabilir.
D) Puanlama öznelliği belki de en önemli eksikliğidir.
E) Öğrencinin yalnızca sahip olduğu bilgiyi değil, aynı zamanda zihninin nasıl işlediğini anlama olanağı sağlar.

"....."de nesnelliği artırma yolları şunlardır:

- Ayrıntılı bir cevap anahtarı çıkarılmalıdır. Öğrenci ne yaparsa kaç puan verileceğinin belirlenmesi gerekir.
- Bütüncül (holistik) ya da analitik rubrik hazırlanabilir.

4. Boşluğa aşağıdakilerden hangisi **getirilmelidir?**

- A) Kısa Cevaplı Sorular
B) Cümle Tamamlama
C) Sözlü Yoklama
D) Çoktan Seçmeli
E) Essay(Yazılı Yoklama)

Not: Essay, esasen deneme anlamına gelir. Bu türde ilk yazıları 16. yüzyılda Fransız yazar **Michel de Montaigne** yazdı ve **Essais (Denemeler)** adıyla yayımladı. Bugün **yazı, rapor, makale, deneme, kompozisyon** gibi anlamlarda kullanılmaktadır.

"Bu testler; öğrencinin **bir sözcük, bir rakam, bir tarih ya da en çok bir cümle ile** cevaplandırabileceği sorulardan oluşur. Öğrencinin **aklının estiği cevabı yazmasını büyük ölçüde engelleyecek bir özelliğe** sahiptir. Bundan ötürü maddeleri cevaplandıran bir cevaplayıcının yazacağı **cevaplar çok kısadır**. İstenen cevapların **kısa ve belirgin olması**, testlerin puanlanmasını genellikle nesnel kılar. **Kısa cevap**, soru cümlesi ya da eksik cümle yapısında olabileceği gibi **hatırlama ya da tanımayı** gerektiren bir yapıda da olabilir."

5. **Hakkında bilgi verilen test yöntemi hangisidir?**

- A) Essay(Yazılı Yoklama)
B) Kısa Cevaplı Sorular
C) Cümle Tamamlama
D) Sözlü Yoklama
E) Çoktan Seçmeli

6. **Aşağıdakilerden hangisi kısa cevaplı testlerin dezavantajıdır?**

- A) Hazırlanması ve uygulanması kolaydır.
B) Puanlaması da kolay olup kullanışlıdır.
C) Soru sayısı artırılabilir.
D) Sistematik hata karışma olasılığı pek yoktur.
E) İyi yazılmadığında genellikle üst düzey bilişsel özellikler ölçülemez.

"**Kısa cevaplı/sınırlı cevap gerektiren soru grubudur**. Bu tür sorularda **öğretmen önemli gördüğü bir cümleyi alır, kritik gördüğü bir ya da birden fazla yeri çıkarır ve yerine bir boşluk koyar**. Öğrenciden o cümleyi anlamlı bir biçimde tamamlaması istenir. Bu tür sorular, **boşluk doldurma** olarak da geçmektedir."

7. **Hakkında bilgi verilen test yöntemi hangisidir?**

- A) Cümle Tamamlama
B) Essay(Yazılı Yoklama)
C) Kısa Cevaplı Sorular
D) Sözlü Yoklama
E) Çoktan Seçmeli

"(I)Her kısa cevap maddesi, yalnızca tek bir doğru cevabı olacak biçimde yapılandırılmalıdır. (II)**Bir maddenin ifadesinde, o maddenin cevabının bulunmasında işe yarayacak ipuçları vermekten kaçınılmalıdır.**(III)Herkesçe aynı biçimde algılanmayacak ve öğrencinin 'Acaba öğretmenim bununla neyi kastediyor?' sorusunu soracağı biçimde soru yazmak gerekir. (IV)**Maddenin cevabında birden çok ayrıntı varsa o ayrıntıların her birine ayrı puan vermek gerekir.**(V)Cümlelerin gramer yapısı bağlamında ipucu genellikle eklerle verilmektedir."

8. Yukarıda sözü edilen **cümle tamamlama** sorularının yazım kurallarından hangisi **yanlıştır?**

- A)I B)II C)III D)IV E)V

"Bu tür sınavlar çok iyi organize edilse/kurgulansa dahi **ciddi bir ölçme hatası barındırma potansiyeline** sahiptir. Ancak bütün bu potansiyel sınırlılıklarına rağmen sözlü yoklamalar özellikle dile dayalı becerilerin ölçülmesi için geleneksel yöntemler içindeki tek türdür. Sözlü anlatım, diksiyon, yabancı dil dersinde konuşma, solfej ve şarkı söyleme vb.de kullanılır."

9. Hakkında bilgi verilen test yöntemi hangisidir?

- A) Cümle Tamamlama
- B) Essay(Yazılı Yoklama)
- C) Kısa Cevaplı Sorular
- D) Sözlü Yoklama
- E) Çoktan Seçmeli

- (I)• Sorular sözlü olarak sorulur ve cevap sözlü olarak verilir.
- (II)• Öğretmen ile öğrenci arasında karşılıklı ve devamlı bir etkileşim vardır.
- (III)• Bireysel bir test olması nedeniyle her öğrenciye ayrı soru sorma zorunluluğu vardır.
- (IV)• Bireysel bir test olması nedeniyle tüm öğrencileri test etmek için gereken süre fazla değildir.
- (V)• Öğrencinin cevaplarını gözden geçirme şansı yoktur.

10. Sözlü yoklama ile ilgili yukarıda yargılardan hangisi **yanlıştır**?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

- (I)• Cevaplama çoğu zaman üzerinde düşünmeye ve tasarlamaya olanak olmadan verilir.
- (II)• Puanlama hemen yapılır. Bu ise cevabın doğruluğunun genel izlenimle yapılmasına neden olur.
- (III)• Öğrencinin yerinde ayağa kaldırılması ya da tahtaya kaldırılması kaygı vb. bireyden kaynaklanan hata miktarını artırabilir.
- (IV)• Öğretmenin ölçme sonucuna sistematik hata karıştırma olasılığı yoktur.
- (V)• Sözlü anlatım becerisi iyi olan bir öğrenci, iyi olmayan bir başka öğrenciden daha az biliyor olsa da yüksek puan alabilir.

11. Sözlü yoklama ile ilgili yukarıda yargılardan hangisi **yanlıştır**?

- A) V
- B) IV
- C) III
- D) II
- E) I

Sorular çok ağır oldu. Ama öğretici!

...

- Sınavın yapılması aşamasında öğrencilerin kaygısını artıracak davranışlardan kaçınılmalıdır. **Hazırbulunuşluluk** artırılmalıdır.
- **Basit olan sorudan başlanmalıdır.**
- **Kayıt altına alın(a)mıyorsa puanlama hemen yapılmalıdır.**
- **Puana ilişkin dönüt hemen verilmelidir.**
- Puanlamada sistematik hata kaynaklarına karşı dikkatli olunmalıdır.

"Uzman öğretmenlik sınavına hazırlanan Abdurrahman Hoca, yukarıdaki kuralları okumaktadır."

12. Abdurrahman Hoca'nın **hangi test yönteminin uygulama kurallarını** okuduğunu söyleyebiliriz?

- A) Cümle Tamamlama
- B) Sözlü Yoklama
- C) Essay(Yazılı Yoklama)
- D) Kısa Cevaplı Sorular
- E) Çoktan Seçmeli

"Her madde/soru türünün **avantajları olduğu gibi dezavantajları da vardır**. Dezavantajları **asgariye indirmenin yolu madde/soru çeşitlemesi** yapmaktır; ancak özellikle ilköğretimde, çocukların **gelişim süreçleri** de dikkate alındığında, **madde/soru çeşidi sayısını** çok gerekir.

Geleneksel test etme yaklaşımları **ürün** odaklıdır. Eğitim sürecinde **ürün elbette önemlidir**; ancak ürün kadar öğrencinin **süreçte** bilgiyi nasıl **yapılandırdığının izlenmesi** de, beklenen ürünün ortaya konulabilmesi açısından çok önemlidir. Bu nedenle **geleneksel ölçme yöntemleri**, yöntemlerle desteklenmelidir."

13. Paragrafın **anlam örgüsü dikkate alındığında** boşlukların **hangi kelimelerle** tamamlanması **gerekir**?

- A) artırmamak/destekleyici
- B) azaltmamak/köstekleyici
- C) artırmamak/besleyici
- D) çeşitlemek/alternatif
- E) düşürmemek/destekleyici

"**Doğru-yanlış**, cevaplayıcının verilen ifadelerin **doğru mu, yanlış mı olduğunu belirlemesinin istendiği** madde türüdür. **Doğru yanlış maddelerinde verilen bir tür '.....'dir.**"

14. Boşluğa **hangi kelime** getirilmelidir?

- A) Önerme
- B) Yargılama
- C) Sorgulama
- D) Pekiştirme
- E) Deneme

25 Ağu.

UZMAN ÖĞRETMENLİK ÖRNEK SORULAR
MODÜL-2 ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME (TEST-7)

Eyüp YILDIRIM
Elazığ Gazi MTAL
TDE Öğretmeni

CEVAP ANAHTARI: 1.C 2.A 3.E 4.E 5.B 6.E 7.A 8.C 9.D 10.D 11.B 12.B 13.A 14.A

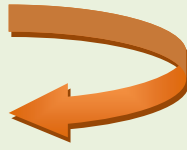
"Öğrencinin bir bütün olarak gelişim ve öğrenme süreci ile ürünlerini gösteren, aynı zamanda değerlendirilmesini de sağlayan sistemli ve amaçlı olarak oluşturulmuş dosyalardır. Amaç, öğrenciyi çok yönlü olarak ve öğrencinin gelişimini bir süreç olarak izlemek ve değerlendirmektir. Öğrencinin öz geçmişi, ilgileri, tutumları, becerileri, yetenekleri, öğrenme biçimi, sosyal özellikleri vb. özelliklerinin tanınması amaçlanır. Sürecin paydaşları; öğrenci, öğretmen, arkadaş, aile ve iletişimde olduğu diğer kişilerdir. Öğrencinin yalnızca okulda değil; aile ortamında, oyun ortamında ve dış çevrede tanınması amaçlanır."

(Not: 1 ve 2. soruları metne göre cevaplayınız!)

1. Hakkında bilgi verilen destekleyici değerlendirme yaklaşımı hangisidir?

- A) Öz Değerlendirme
- B) Akran Değerlendirme
- C) Portfolyo
- D) Rubrik
- E) Kontrol Listeleri

2. Yukarıdaki metinden aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) Söz konusu değerlendirme yaklaşımı, öğrenciyi süreç ve ürünle bir bütün olarak değerlendirir.
- B) Söz konusu değerlendirme yaklaşımında dosyalar, sistemli ve amaçlı olarak oluşturulur.
- C) Öğrencinin öz geçmişi, ilgileri, tutumları, becerileri, yetenekleri, öğrenme biçimi ve sosyal özelliklerinin tanınması amaçlanır.
- D) Öğrencinin, iletişimde olduğu her yerde tanınması hedeflenir.
- E) Sürecin paydaşları ve iletişimde olduğu diğer kişiler dikkate alınmayabilir.

"Portfolyolar, öğrenciyi/..... olarak sınıflandırmayı sağlayan bir araç değildir."

3. Cümledeki boşluğa, hangi uygun kelimeler getirilmelidir?

- A) özverili/özverisiz
- B) duygulu/duygusuz
- C) başarılı/başarısız
- D) devamlı/devamsız
- E) ilgili/ilgisiz

"Öğrenci portfolyosunun kabaca iki türü vardır. Bunlar; süreci ve ürünü yansıtan portfolyolar olarak ikiye ayrılır."

4. Buna göre ürünü yansıtan portfolyolar öğrenci hakkında hangi bilgiyi sunar?

- A) Öğrenme ve gelişim sürecini
- B) Bitmiş görevlerini
- C) Başlangıç çalışmalarını
- D) Süreçteki çalışmalarını
- E) Karşılaştığı güçlükleri

- (I)•Öğretmen kayıtları (gözlemler, anekdot kayıtları)
- (II)•Öğrencinin çalışmaları
- (III)•Öğrencinin sözel ve psikomotor becerilerini gösteren teyp ve video kayıtları
- (IV)•Öğrencinin kendi çalışmaları hakkındaki düşünceleri, günlükler
- (V)• Öğrenciye yazılan mektuplar
- (VI)• Öğrencinin yazdığı mektuplar
- (VII)• Öğretmenin aileye ve diğer öğretmenlere yazdığı mektuplar

5. Öğrencinin portfolyo içeriğini gösteren yukarıdaki cümlelerin kaç tanesinde yanlış bilgi sunulmuştur?

- A)0 B)1 C)2 D)3 E)4

"Portfolyo oluşturma süreci; toplama, seçme, yansıtma ve sonuç süreçlerinden oluşur."

6. Aşağıdakilerden hangisi toplama süreciyle ilgili değildir?

- A) Hangi çalışmaların toplanacağına ve hangi özelliklerin gözleneceğine karar verilmesi
- B) Öğrencilere çalışmalarının bir dosyada toplanacağını açıklanması ve çalışmalarını saklama konusunda öğrencilerin teşvik edilmesi
- C) Her öğrenci için sınıfta çalışmalarının toplanacağı ayrı bir kutu, dosya vb. oluşturulması
- D) Her bir çalışmanın ve öğretmen kaydının üzerine tarih yazılması
- E) Bu aşamada öğrenci "Bu çalışmayı niçin yaptık?" sorusunu yanıtlar.

- Bu çalışmayı nasıl yaptım?
- Bu çalışmadan ne öğrendim?
- Bu çalışmayı daha da geliştirebilir miyim? Nasıl?
- Çalışmalarım içinde en çok sevdiğim hangisi? Neden?
- Bana zor gelen bir çalışmam var mı? Varsa neden?
- Bu çalışmayı portfolyoma neden koydum?

7. Portfolyoyu herhangi bir çalışma dosyasından ayıran en önemli aşama olarak nitelendirilen ve yukarıdaki soruların yöneltildiği portfolyo aşaması hangisidir?

- A) Toplama
- B) Seçme
- C) Yansıtma
- D) Sonuç
- E) Başlangıç

Gördüğünüz üzere portfolyodan 8 soru çıktı. Demek ki sınavdan 1 soru kesin var.

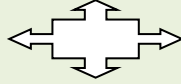

- Bu aşamada öğrenci “Bu çalışmayı niçin yaptık?” sorusunu yanıtlar.
- Okulda yaptığı çalışmalarla öğrendikleri arasında somut bağlar kurar.
- Tamamlanan portfolyo çalışmalarının öğrenci tarafından sınıf arkadaşları, öğretmeni ve ailesinden oluşan bir gruba sunumu yapılmalıdır. Portfolyonun sunumu, öğrencinin çalışmalarına önem vermesini sağlar ve kendine olan güvenini artırır.

8. Yukarıda sözü edilen portfolyo aşaması hangisidir?

- A) Toplama
- B) Seçme
- C) Yansıtma
- D) Sonuç
- E) Başlangıç

“Öz değerlendirme, öğrencinin belirli bir konuda -bir ürünü ortaya koymada gösterdiği performans vb.- kendi kendisini değerlendirmesine denir.”

9. Aşağıdakilerden hangisi öz değerlendirmenin sağladığı avantajlardan değildir?

- A) Öğrencilerin zayıf ve güçlü yönlerini keşfetmesini sağlar.
- B) Öz düzenleme becerisi artar.
- C) Ölçütlü düşünme becerisi artar.
- D) Öğrenme motivasyonunu artırır.
- E) Öğrencilerin yanlış davranışlarına yol açabilir.

“Akran değerlendirme, öğrencinin ortaya koyduğu performansa ilişkin arkadaşlarının değerlendirmesine denir.”

10. Aşağıdakilerden hangisi akran değerlendirmesinin sağladığı avantajlardan değildir?

- A) Akranların değerlendirme sürecine katılması nedeniyle daha katılımcı, aktif bir eğitim ortamı sağlanabilir.
- B) Öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri artar.
- C) Öğretmen dışındaki bir kaynaktan dönüt almak öğrencinin performansını artırabilir.
- D) Yanlış davranma ve kişisel ilişkiler, olumlu ya da olumsuz yönde değerlendirmeye etki edebilir.
- E) Eleştiri kültürünün gelişmesine katkı sunabilir.

“Performans ürünlerinin değerlendirilmesinde en sık kullanılan araçlardan biridir. Amaç, öğretmen tarafından ürünün genel izlenimle puanlamasındaki özneliğini azaltmaktır. ‘Bütüncül ve Analitik’ olmak üzere ikiye ayrılır.”

11. Yukarıda sözü edilen değerlendirme yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dereceleme Ölçekleri
- B) Rubrik
- C) Kontrol Listeleri
- D) Gözlem Formları
- E) Portfolyo

“Gözlenen performans ürününün ölçütlere uygunluğunu ‘evet-hayır’, ‘var-yok’, ‘gösterdi-göstermedi’ vb. bir biçimde kategorik (1-0) olarak puanlama amacıyla kullanılan araçlardır.

• Özellikle sergilenecek performans detaylı ve ardışık eylemler gerektirdiği zamanlarda kullanışlıdır. Örneğin bir deneyin eyleme dökülmesi vb.

• Pek çok işlem adımıyla oluşan performanstaki eksik adımları belirlemek için oldukça uygundur.”

12. Yukarıda sözü edilen değerlendirme yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

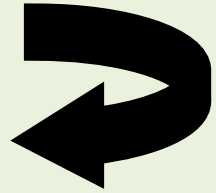
- A) Dereceleme Ölçekleri
- B) Rubrik
- C) Kontrol Listeleri
- D) Gözlem Formları
- E) Portfolyo

“Bu araçların kullanımında performansa dayalı işlemler ilk baştan sonuna kadar listelenir ve davranışın karşısına davranışın gösterilme derecesi en az üçlü [örneğin tam gösterildi (3), kısmen gösterildi (2) ve gösterilmedi (1)] bir biçimde derecelendirilir.”

13. Yukarıda sözü edilen değerlendirme yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dereceleme Ölçekleri
- B) Rubrik
- C) Kontrol Listeleri
- D) Gözlem Formları
- E) Portfolyo

“Öğrenme çıktılarının somut olarak gözlenebildiği bazı alanlarda bu yöntem oldukça kullanışlıdır.

• Özellikle fen derslerinde, meslek liselerinin somut performans ürünlerinin geliştirildiği vb. alanlar için oldukça uygundur.

• Öğrenciler hakkında doğru ve hızlı bilgi elde edilmesini sağlar.

• Yarı yapılandırılmış biçimde olabileceği gibi tam yapılandırılmış bir formatta da olabilir.”

14. Yukarıda sözü edilen **değerlendirme yöntemi** aşağıdakilerden **hangisidir?**

- A) Dereceleme Ölçekleri
- B) Rubrik
- C) Kontrol Listeleri
- D) Gözlem Formları
- E) Portfolyo

	Geleneksel Yöntemler	Destekleyici Yöntemler
I	Ürün değerlendirilir.	Süreç ve ürün birlikte değerlendirilir.
II	Bireyden ziyade gruba odaklıdır.	Odak noktası gruptan ziyade bireydir.
III	Başarının bireyler arası değerlendirilmesine odaklıdır.	Öğrencinin bireysel olarak gelişimine odaklıdır.
IV	Geçerlilik ve güvenilirlik kontrolü daha kolaydır.	Geçerlilik ve güvenilirlik problemi olabilir.
V	Değerlendirme öğrenmeyle bütünleşmiştir	Değerlendirme öğrenmeden ayrılır.

15. Geleneksel ve destekleyici değerlendirme yöntemlerinin karşılaştırıldığı tabloda kaçınıcı satırda bilgi yanlışlığı vardır?

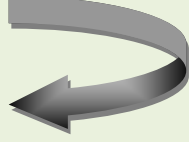
- A)I
- B)II
- C)III
- D)IV
- E)V

CEVAP ANAHTARI: 1.C 2.E 3.C 4.B 5.A 6.E 7.C 8.D 9.E 10.D 11.B 12.C 13.A 14.E 15.E

"Test istatistikleri, ölçme işlemi sonucunda bireylerin toplam puanları üzerinden hesaplanan istatistiklerdir."

1. Aşağıdakilerden hangisi eğitimde en sık istatistiklerden **değildir**?

- A) Merkezi Eğilim Ölçüleri
- B) Değişkenlik Ölçüleri
- C) Dağılım Özellikleri
- D) Rubrik
- E) Standart Puanlar

"Bu istatistik türünün bileşenleri; **aritmetik ortalama**, **medyan (ortanca)** ve **moddur**. Bu üç istatistiğin de **temel işlevi** bir puan dizisindeki **merkezi** bulmaktır. Bunu hesaplamak **ne işimize yarar**? **Ne tür kararlar almamızı sağlar**? Örneğin **ortalama**, grubun başarısı (ya da hangi özellik gözleniyorsa) hakkında **kabaca da olsa fikir yürütmemizi sağlar**. Söz gelimi ortalama **53 olursa** grup başarı düzeyi açısından **vasat**, **82 olursa başarılı**, **27 olursa başarı düşük** vb. değerlendirmeler yapılabilir. Üstelik bazen bu ölçülerden herhangi biri ölçüt olarak kabul edilerek **değerlendirme (bağıl) yapılabilir**. Ancak bu istatistikler ile grup hakkında **sınırlı değerlendirmeler yapılabilir**."

2. Yukarıda sözü edilen **test istatistik yöntemi** aşağıdakilerden **hangisidir**?

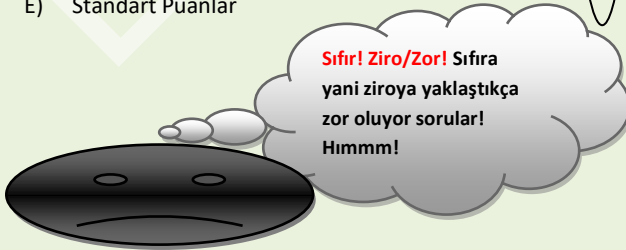
- A) Değişkenlik Ölçüleri
- B) Merkezi Eğilim Ölçüleri
- C) Dağılım Özellikleri
- D) Rubrik
- E) Standart Puanlar

"Bu istatistik türünün bileşenleri; **ranj (dizi genişliği)**, **varyans**, **standart sapma** ve **çeyrek sapmadır**. Grubun kabaca **homojen ya da heterojen** bir özellik gösterip göstermediği, standart sapma örnek olarak verilirse **değişkenliğin ortalama etrafında nasıl dağıldığını** gösterir. **Puanların değişkenliği**, grup hakkında biraz daha ayrıntılı bir değerlendirme yapılmasını sağlar."

3. Yukarıda sözü edilen **test istatistik yöntemi** aşağıdakilerden **hangisidir**?

- A) Değişkenlik Ölçüleri
- B) Merkezi Eğilim Ölçüleri
- C) Dağılım Özellikleri
- D) Rubrik
- E) Standart Puanlar

"Grup hakkında bilgi elde etmemizi sağlayan **bu istatistikler**, genellikle **histogramlar ya da çizgi grafikleri ile** gösterilse de **grubun dağılımı hakkında** değerlendirme yapmamıza olanak sağlayan pek çok istatistik bulunmaktadır."

4. Yukarıda sözü edilen **test istatistik yöntemi** aşağıdakilerden **hangisidir**?

- A) Değişkenlik Ölçüleri
- B) Merkezi Eğilim Ölçüleri
- C) Dağılım Özellikleri
- D) Rubrik
- E) Standart Puanlar

"(I)**Madde istatistikleri**, ölçme işlemi sonucunda bireylerin madde puanları üzerinden hesaplanan istatistiklerdir. (II)**Eğitimde en sık kullanılan istatistikler madde güçlük indeksi**, **madde ayırt edicilik indeksi**, **madde güvenilirliği** vb.dir. (III)**Madde güçlük indeksi**; maddenin kabaca **zor mu, orta mı, kolay mı** olduğunu gösteren bir istatistiktir. (IV)**Madde güçlük indeksi 1'e yaklaştıkça** maddenin zorlaştığı, **0'a yaklaştıkça** kolaylaştığı anlaşılar. (V)**0.50 civarı** ise **ortalama güçlükte** olduğu biçiminde yorumlanır."

5. **Madde istatistikleri** ile ilgili yukarıdaki yargılardan hangisi **yanlıştır**?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

"...Nihayetinde testin **ortalama güçlüğü** hesaplandığında **0.50 olması ideal durumdur**. Pekâlâ, 'Test zor ya da kolay olursa ne olur?' Bir test **zorlaştıkça** dağılımın **sağa çarpık, kolaylaştıkça sola çarpık olma** olasılığı artar. Diğer bir ifadeyle grup başarı düzeyi açısından **homojenleşmeye** başlar ve **homojen bir dağılımda** testin **bilenle bilmeyeni birbirinden ayırt etme gücü azalabilir** ve **güvenilirlik katsayısı düşebilir**. Diğer bir ifadeyle ayırt ediciliği ve güvenilirlik katsayısı yüksek bir ölçme işlemi için öğretmen zor ve kolay sınavlardan ziyade **orta güçlükte** bir test hazırlamalıdır. Daha önce de açıklandığı gibi elbette testte kolay ve zor sorular olabilir."

Madde ayırt edicilik indeksi ise maddenin **bilenle bilmeyeni ayırt edip edemediğine ilişkin** bir istatistiktir. **-1 ile 1 arasında** değer alır ve genellikle alanyazında **0.30 ile 1 arası ayırt edici olarak** nitelendirilir."

6. Yukarıdaki metinden aşağıdaki yargılardan hangisi **çıkarılamaz**?

- A) 0.50, ortalama güçlüğü hesaplamada beklenen bir istatistiktir.
- B) Testin sağa veya sola çarpık olması, grubun başarı düzeyi bakımından **homojen** olduğunu gösterir.
- C) **Homojen dağılımda** testin ayırt etme gücü azalır.
- D) Testin ayırt etme gücünün azalması **güvenilirlik katsayısını artırır**.
- E) **Madde ayırt edicilik indeksi**, -1 ile 1 arasında değer alır ve 0.30 ile 0 arası ayırt edici olarak kabul edilir.

"Bilgilerin bir araya **toplanıp**, doğru bilgilerin **seçilip** ardından **seçilen bilgilerin** doğru şekilde **kullanılması**, **gerçek ya da tasarlanan bir durumda kullanılabilme yetisini** ifade etmektedir."

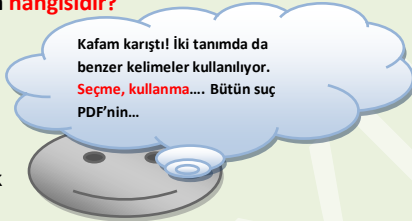
7. Tanımı yapılan kavram **hangisidir?**

- A) Başarı
- B) Erişi
- C) Beceri
- D) Yeterlik
- E) Okuryazarlık

"**Beceriyle** çok ilişkilendirilen ve **birçok kaynaktan bir beceri türü olarak** ifade edilen bir yapıdır. Günümüzde dünyada önem atfedilen eğitim izleme araştırmalarından birisi olan Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programında (PISA) ölçülen özellikler '.....' olarak tanımlanmaktadır. Özellikle belirli bir alanda ilgili **doğru bilgileri bulma**, bu bilgileri **yanlış bilgilerden ayıklama**, bunun için temel okuryazarlık **becerilerini kullanma**, ardından doğru bilgileri **seçerek ve uygun analiz yöntemlerini kullanarak** gerçek ya da tasarlanmış durumlarda **kullanma becerisi** olarak tanımlanmaktadır."

8. Tanımı yapılan ve boşluğa getirilmesi gereken kavram **hangisidir?**

- A) Başarı
- B) Erişi
- C) Beceri
- D) Yeterlik
- E) Okuryazarlık

"Uluslararası izleme çalışmaları **ne zaman, ne amaçla** ortaya çıktı? Eğitim izleme çalışmaları, bugün çok popüler olmakla beraber aslında çok uzun süredir sahada olan uygulamalardır. Bugün birçok ulusal izleme araştırmasına temel teşkil eden **ilk çalışmalardan biri** yılında gerçekleştirilen uluslararası **matematik izleme çalışmasıdır**. **TIMSS'in** de geliştiricisi olan kurum (**IEA**) tarafından gerçekleştirilen bu çalışma **1960'larda matematik** üzerinde başlamıştır."

9. Metne göre ilk çalışmalardan biri **hangi yılda yapılmıştır?**

- A) 1961
- B) 1962
- C) 1963
- D) 1964
- E) 1965

10. Uluslararası izleme çalışmalarına ihtiyaç duyulmasının ve bu çalışmaların popüler olmasının sebeplerinden **ilki nedir?**

- A) Karşılaştırılabilir veri ihtiyacı
- B) Kültürel entegrasyonu sağlama ihtiyacı
- C) Ülkelerdeki farklılıkları görme ihtiyacı
- D) Eğitimde başarı immesini yakalama ihtiyacı
- E) İnsan kaynaklarını iş gücüne kazandırma ihtiyacı

"1960'lı yıllarda matematik alanı ile başlayan çalışmaların bugün **kapsamı büyük ölçüde** genişlemiştir. Örneğin PISA ile beraber değerlendirilen alanlar artmış; **matematik, fen ve okuma becerileri üç ana alan olarak** belirlenmiştir. Uluslararası **Matematik ve Fen Eğilimleri** Araştırmasında (TIMSS) matematik ve fen, Uluslararası Okuma Becerilerinde Gelişim Araştırmasında (PIRLS) ise **okuma becerileri** değerlendirilmektedir. Ayrıca izleme çalışmalarının kapsamı günümüzde sosyal ve duygusal beceriler, vatandaşlık becerileri, yetişkinlik becerileri, dijital okuryazarlık gibi çok farklı alanları da içerecek şekilde genişlemiştir."

11. Yukarıdaki metinden aşağıdaki yargılardan hangisi **çıkarılamaz?**

- A) PISA'da matematik, fen ve okuma becerileri temel alanlardır.
- B) TIMSS, matematik ve fen becerilerini ölçmektedir.
- C) PIRLS, sadece okuma becerileriyle ilgilenmektedir.
- D) Çalışmalar 1960'lı yıllarda fen alanıyla başlamıştır.
- E) İzleme çalışmalarının alanları giderek genişlemiştir.

PISA, TIMMS, PIRLS;
3,4,5; OECD, IEA

12. Yukarıdaki kısaltmalar ve rakamlarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi **yanlıştır?**

- A) PISA, 3 yıllık döngülerle yapılmaktadır.
- B) TIMMS, 4 yıllık döngülerle yapılmaktadır.
- C) PIRLS, OECD tarafından gerçekleştirilmektedir.
- D) PIRLS, 5 yıllık döngülerle gerçekleştirilmektedir.
- E) PISA, OECD tarafından gerçekleştirilmektedir.

13. PISA, hangi yaş grubunu hedef grup olarak almaktadır?

- A) 10
- B) 12
- C) 13
- D) 14
- E) 15

PISA, TIMMS, PIRLS; 10, 15;
1995, 1999, 2000; okuma,
fen, matematik

14. Yukarıdaki kısaltmalar ve rakamlarla ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) PISA, ilk kez 2000'de yapılmıştır.
- B) PISA'nın hedef kitlesi 10 yaştır.
- C) TIMMS, ilk kez 1995'te yapılmıştır.
- D) Türkiye 1999'da TIMMS'e ilk kez girmiştir.
- E) PIRLS, sadece okuma becerilerini ölçer.

"...Öncelikle bu çalışma neden önemlidir ve nasıl bir fark yaratmaktadır? Birinci olarak tümüyle **sosyal ve duygusal beceriler** dikkate alınıyor ki bu diğer tüm izleme araştırmalarından **en önemli farkıdır**. İkincisi **10 ve 15** yaş grupları **ayrı ayrı ele alınmaktadır ki duyuşsal özellikler, sosyal ve duygusal özellikler** yaşa bağlı olarak, özellikle de ergenlik dönemine bağlı olarak önemli değişimler gösterebilmektedir. Ergenlik sürecini de içerecek **şekilde iki ayrı yaş düzeyinin dikkate alınması** bu becerilerin nasıl değiştiği hakkında önemli çıkarımlar sağlamaktadır. Üçüncüsü ölçümler, dünyanın farklı bölgelerinde kabul gören **beş faktörlü kurama dayalı olarak** (Big five modeli) yapılmaktadır."

15. Sözü edilen uluslararası izleme çalışması hangisidir?

- A) OECD PISA Araştırması
- B) IEA TIMMS Araştırması
- C) IEA PIRLS Araştırması
- D) OECD Sosyal ve Duygusal Beceriler Araştırması
- E) ABİDE Araştırması

16. Aşağıdakilerden hangisi beş faktörlü modeli oluşturan ana alanlardan biri değildir?

- A) Açık fikirlilik
- B) İş birliği
- C) Duygu düzenleme
- D) Görev performansı
- E) Birleşik beceriler

1.Not: Her ne kadar henüz sonucu açıklanmasa da son döngüsü **Nisan-Mayıs 2022'de** yapıldığı için **PISA** ile ilgili bir sorunun çıkacağını kuvvetle muhtemel öngörüyorum.

2. Not: Konu dağılımı geniş, sorulacak soru sayısı sınırlı olduğu için ayrıntılardan soru geleceğini düşünmüyorum. Rahat olun!

